

بررسی گرده افشانی در فندق

داود جوادی مجددا^۱، سونا حسین آوا^۲

۱- عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان گیلان

۲- عضو هیئت علمی بخش تحقیقات باغبانی موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر

در این مطالعه نوع گرده افشانی و ناسازگاری و گرده دهنده مناسب مورد بررسی قرار گرفت. در این آزمایش سه رقم ناخنی، گرد، شصتک بدون حذف شاتونها با پاکتهای کاغذی پوشانده شدند و در زمان رسیدن میوه، میوه های هر شاخه جداگانه برداشت و با شمارش تعداد میوه های پوک و یک تناسب ساده درصد پوکی به علت ناسازگاری بود محاسبه گردید. در آزمایش دوم سه رقم ناخنی، گرد، شصتک بعنوان پایه مادری و از ارقام داریانا و کوسفورد و نقرت بعنوان پایه پدری استفاده شد. از هر رقم سه درخت در ۴ تکرار انتخاب و در روی هر درخت ۴ شاخه در چهار جهت جغرافیایی جدا که سه شاخه بوسیله سه دانه گرده جمع آوری شده گرده افشانی و یک شاخه به حالت self باقی ماند این پژوهش بصورت فاکتوریل در قالب بلوکهای کامل تصادفی اجرا شد که عامل A دانه گرده در سه سطح و عامل B رقم در سه سطح بود.

نتایج بدست آمده نشان می داد که هر سه رقم انتخاب شده ناخنی، گرد، شصتک از لحاظ گرده افشانی خود سازگار نبوده و درصد بی مغزی و پوکی در حالت خود گشتی بسیار قابل توجه بود و این نشان دهنده این موضوع بود که سه رقم ناخنی، گرد و شصتک خود ناسازگار بودند. نتایج آزمایش دوم نشان می داد که دانه های گرده متفاوت اثر قابل توجهی روی وزن میوه و مغز فندق و درصد مغزدار بودن و پوکی و درصد تشکیل میوه تأثیر داشته و این تفاوت از لحاظ آماری در سطح ۵٪ معنی دار بود ولی روی شکل میوه و مغز تفاوت بوجود آمده چشمگیر نبوده و از لحاظ آماری نیز در سطح ۵٪ معنی دار نبود. دانه گرده داریانا با ۸۲٪ جوانه زنی بهترین و رقم کاسفورد کمترین درصد جوانه زنی را داشتند.